

Az ember, mielőtt nagy munkába fog, megáll egy percre, s elképzei, milyen is lesz alkotása, ha majd elkészül. S azokban a percekben is megáll az ember, amikor örömmel adhatja hírül: befejeztem, amit rám bízta. S visszazongol, hogy is kezdődött...

Ritkaság, hogy ugyanarra a napon essék egy város életének két fontos epizódja, hogy az építő, alkotó ember emlékezzen is, meg évekre előre is nézzen. Holnap mégis megtehetik, hiszen avatják a Tisza-parti új szállodát, a Hungáriát, és az alapkövetélel hivatatosan is elkezdődik a Dugonics téri nagyáruház építése.

Az alapköő majd emlékeztet

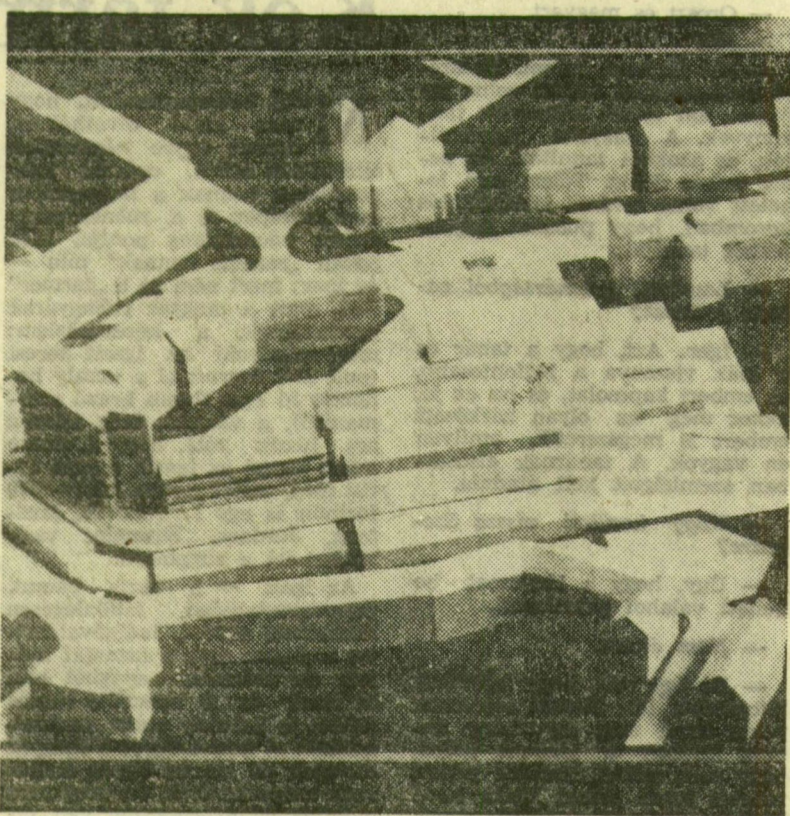
A szegedi nagyáruház története ugyanúgy kezdődhetett, mint akármelyik másik az országban. A kereskedelmi szakemberek egyre türelmetlenebbül kopogtattak a pénzügyiek ajtaján, bizonygatták statisztikai adatokkal, megmutatták helyszíni szemléken, hogy a meglevő üzletek aligha képesek sokáig ilyen és még nagyobb forgalmat bonyolítani. Kellene élelmiszer-áruház, vas-műszaki cikkeket árusító üzlet, ruházati bolt, meg aztán kellene étterem, bárri alakítható eszpresszó a vendéglátóipari szakemberek szerint. Nos, kezdődött a számolgatás.

Olyasféle lehet ez, mint a családi költségvetés tervezése, csak persze nagyobbak a számok. Az egyik vállalatnak van ennyi milliója, a másik is elő tud teremni ugyanannyit. Akkor kerestetik még egy partner, s lám meglesz már az induláshoz a kellő alap. És ha már közösen építenek, legyen a hely a legmegfelelőbb. Szempontok kerülnek előtérbe, s újabban, mások lépnek később a helyükbe. S végül győz a Dugonics tér.

Ugye, így milyen egyszerű? Most már csak tervek kellene, nem is csekély állami támogatás, vállalkozó az építkezés megszervezésére és vállalkozó az alapkövetélel és az avatóünnepség közötti idő kitöltésére. Valójában hetek, hónapok teltek — például a tervpályázati kiírás közzététele és a pályamunkák elbírálása, az eredményhirdetés között. A Belkereskedelmi Minisztérium, a városi tanács végrehajtó bizottsága és a Fogyasztási Szervezetek Országos Tanácsa közös pályázatát a Budapesti Várostervező Intézet Iványi László vezette tervezőkollektívája, Pomsár János, W. dr. Arató Anna és Horváth László nyerte meg. Ők kaptak megbízást a végleges terv kidolgozására.

A felvételünkön is látható makett a tervpályázat első helyezettje. A Jókai utca-Dugonics tér-Lenin körút közötti területre megfogalmazott építészeti elgondolásról következzenek a vezető tervező szavai. Kalauzunk, Iványi László, a Kárász utcából indul a képzelt, de várhatóan 1980 elején már a valóságban is megtehető sántára.

Ha velem tartanak a lap olvasói, kérem, képzeljék el, hogy a Dugonics teret már birtokukba vették a sétáló, csak az üzletekbe árut szállító gépjárművek keresztezik a gyalogosok útját. Átvágunk a téren, mondjuk az egyetem főépülete előtti parkban, és ekkor már „kinyílik” előttünk a tér, s a lépcsőzetesen emelkedő áruházépület vonzza felfelé a tekintetünket. A szabadból szinte észrevétlenül kerülünk a fe-

beépítési javaslatokat fogalmazták meg, a kiállítás rendezői és alkotói is meglepődtek. Az a sokrétű, érdekes, de szakmai ismereteket igénylő tervezői, előkészítő munka, mely évtizedekig a közvélemény érdeklődésének inkább csak a háttérében állt — most élénk visszhangra lelt.

Jele, mutatója volt annak az egészséges, lokálpatriotizmusnak, melyet a legkülönfélébb társadalmi szervezetek észleztettek, támogattak — s lám, sikerrel. Ami évekkkel ezelőtt még általánosítható magatartás volt, a „behunyom a szemem, nem az én dolgom” — szemlélet, az általában van már. Úgy is fogalmazhatnánk: a nyitott várospolitikát, a tudatos és következetes eszmecserét a város vezetői és lakói között, a „beszéljünk meg, hogy értsük egymást”, a kapcsolatok kialakulása, a véleményezési, sőt a beleszólási jog táplálása az ésszerűség határain belül — eléggé nem becsülhető eredményeket hozott.

Holnap délután két órakor az alapkövetélel hagyományai szerint a földbe süllyesztik a mai Szegednek néhány megőrzésre érdemes dokumentumát, s az építetők, a beruházók, a tervezők, a városplánikusok eddigi láthatatlan munkája formát vált: felvonulhatnak gépeikkel és persze szaktudásukkal az építők. A szállodától érkeznek majd, s hogy ott mit végeztek, arról is szólunk lapunkban, még ezen az oldalon.

Az összesen 10 ezer 200 négyzetméteres alapterületű nagyáruház megépítésére a DÉLÉP vállalkozott: a három építetők: a Szegedi ÁFÉSZ, a Komplex Ruházati Vállalat és a Csongrád megyei Vendéglátó Vállalat a Szegedi Beruházási Vállalatot kérte fel az építkezés ügyeinek intézésére. Az állami támogatással — ez 88 millió 400 ezer forint —, a minisztérium előlegezte építési-szerelési tartálékkal — 35 millió forint — és a vállalatok közös kasszába tett forintjaival épülő bevásárlóközpont beruházási költsége összesen 192 millió forint.

Az építetők szanalási költségektől mentes területet kaptak a városi tanácstól. A lebontott 82 lakás helyén 52 épül majd az Aradi vértanúk tere felől, ezzel a „lakáscserével” — vagyis 50 millió forinttal — társult a város a vállalkozáshoz. S valószínűleg bele kell még nyúlnia pénztárcájába, miután a közművesítés a vártnál nagyobb — tehát drágább — tételnek bizonyult. Ha más megoldás nem kínálkozik, a meglevő közművezetékek teljes cseréjének fedezetét helyi erőforrásokból kell biztosítani. Erőforrásokban eddig sem volt hiány, az előkészületek közben felmerülő gondokhoz hasonlóan ez a közműcsere sem lehet akadály annak, hogy a Centrum áruházánál majdnem kétszer nagyobb bevásárlóközpont határidőre — 1979. december 31-re — elkészülhessen.

Amikor néhány hónappal ezelőtt közszemlére tették az áruházi tervpályázatra beküldött maketteket, a Dugonics tér közlekedési rendjére született elképzeléseket, a tér túloldalán épülő Domus-áruház távlati rajzát, s azokat a térképeket, amelyek a városszerkezetből kiinduló

Hotel Hungária

Még alig látszott ki a földből, máris szóbeszéd tárgya volt. Ahogy magasodott, mind többen csevegtek róla. Megvitatták a helyét, mindenki elismerte, szebb környezetben alig épülhetne. Véleményt mondta a formájáról, találgatták, vajon hány szobás lesz. Volt, aki a budapesti Hiltont kérte tőle számon, mások éppen ellenkezőleg, a régi, hagyományos anyagból és módszerrel épült öreg Hungáriát szereték volna viszontlátni benne.

Üveg, réz és fa

Az új szálloda immár elkészült, s ha eddig csak kívülről figyeltük, csodáltuk, most nézzünk körül bent, az épületben. Hotel Hungária — olvasható a főbejárat fölött. Már a széles, dupla-szárnyas üvegajtó előtt érdemes megállni egy pillanatra. Különleges, fényvisszaverő, francia üvegből készült, csakúgy, mint az étterem óriási ablakai. Megszűrik a fényt, kívül tartják a meleget, s emellett a kinti zajt is kirekesztik az épületből. Az ajtó fogantyúja zsűrített iparművészeti munka, s ha valaki sietésben túlságosan nagyot lök az üvegcsarnakon, akkor sincs baj. A külső alá épített nyugatnémet készletet készülek lelassítja az ajtó csapódását. Viccelődő társaság egy ízben megjegyezte: üveg a fal, üveg az ajtó, könnyű össze- téveszteni őket. Nos, a szálloda gazdái is gondoltak erre, s hogy ne fordulhasson elő a burleszk filmekből ismert tévedés, az üvegfal elé üdezőld dísznövényeket helyeztek.

Az ajtón belépve a hallba érünk. Tágas, levegős helyiség, s noha a mennyezet igencsak magas, a terem mégis kedves, barátságos, meghitt hangulatot áraszt. A bejárattal szemben s jobbra galéria húzódik, diszkrét, füstszínű üvegszékkel. A falakat tapéta borítja, — szolid mintájú, semleges színű —, az óriási fal felületet sötétbarna s fehér fadíszítés teszi lüktetővé, s viszi tovább a tekintetet körkörösben, egész a mennyezetig. A plafon hófehér, csakúgy, mint az oldalfalak díszítőelemeinek egy része. Érdemes alaposabban szemügyre venni: hogy az egyhangúságot kirekeszsek, kidomborodó, kőrformájú mintázattal tették érdekessé.

Narancssárga, fehér és négerbarna

A körforma egyébként visszatérő motívum a dekorációban, köralakúak a drink-bár bozsa:szalnak ülőkéi s háttámlái, félkör

formájú a bárpult. Apró, köralakú, színekkel játszó üvegből készült a mennyezet. De maradjunk még a hallban, akad látnivaló bőven. A bejárattól közvetlenül jobbra széles folyosó: itt található a modern, fotocellás személyfelvonó, s a teherliftek. Ugyancsak jobbra márványlappal burkolt, széles lépcsőfeljáró, melyen a szállodába, a galériára — azon át az étterembe —, s a magasföldszinten levő irodaszobákba jutni. A hallban balra a recepció, a telefonközpont és az interurbán telefonfülkék, mellettük a házi stúdió. A bejárattal szemben az Intertourist elegáns pavilonja.

Mindenképpen szólni kell a színekről is. Az alaptónus a falak és a padlóburkolat diszkrét, semleges színe adja. Jól érvényesülnek így a melegsárga, négerbarna kárpicizott fotelok, a narancssárga állólámpák. Rendkívül tetszetős a recepció fölött elhelyezett egy méterszer egy méteres szögletes kerámia óra, melyet Fekete János, a Tömörkény István Gimnázium és Szakközépiskola tanára tervezett a szálloda számára. Mielőtt bekukkantanánk a drink-bárba, vessünk még egy utolsó pillantást a bejáratra. Az ajtószárnyakat vörösréz bevonatú csík határolja, színe harmonizál az egész környezettel.

Drinkbár, étterem, szálloda

A bárban élénkpiros, tűzilló velur tapéta borítja a falat. Ugyanilyen színű az ülőkék kárpitja is. Ötvenhatan foglalhatnak itt egyszerre helyet, s ha ez kevés lenne, a vendégek a hallban is leülhetnek, ott is lesz kiszolgálás. A szállodának nincs presszója, így ez is pótolható. A galérián jobbra dohányzóasztalokat, kényelmes, süppedő borjúbox fotelokat helyeztek el. Itt van az a nagyobb helyiség is, melynek óriási panoráma ablaka már a Tiszára néz. Színes televízió várja a vendégeket, s ha az étteremben kevés a hely, itt is megteritene.

Az étterem 230 személyes, s az épületegyüttes lapos, alacsonyabb részében található. Gyönyörű kilátás nyílik innen a Tiszára, az újszegedi partra. Az étteremnek külön feljárata van, a szálloda bejárathoz hasonló óriási üvegajtóval. Az uralkodó szín itt is a sötétbarna és a narancssárga. A mennyezet síkját jókora hófehér, félkör alakú, a falra merőlegesen felerősített díszítés teszi mozgalmassá. A belső tér kialakításának tervezője, Rédei Ferenc elefántfülnek nevezte el a mennyezetet tartó elemeket. Az étterem szükség esetén függönnyel három részre osztható, ilymódon kellemes, meghitt környezetet kínál a kisebb rendezvényeknek. Az étteremhez korszerűen felszerelt, tágas, 600 adagos melegkonyha, s 3 ezer mignon-adagos cukrászúzem is tartozik. Az árak nem lesznek magasabbak, mint a Tisza étteremben.

Az étteremben, a hallban és a galérián kellemes zene szól, melyet a stúdióból sugároznak. A szállodai szobákban elhelyezett, beépített rádiókészülékeken már több program is fogható. A szálloda 300 ágyas, összesen 144 szoba várja a vendégeket, köztük hat lakosztály. A szobák kétágyasak, fürdőszoba is tartozik hozzájuk. Hangulatosak, kényelmesek. A bútorok kárpitjában, a sötétítő függöny színeiben itt is a narancssárga és a négerbarna dominál. A szobákat tágas loggia egészíti ki — a lakosztályokat három is —, s ami igen vonzó. Minden szobából látni a Tiszát. Egy szoba ára 430 forint, az apartementeké 700 forint.

A látnivalókat még sorolhatnánk tovább. De talán a leirtakból is kitetszik: az öreg Hungária fiatal „testvére” díszére válik a városnak. Holnap délután 3 órakor ünnepélyesen felavatják, s néhány nap múlva már fogadja az első Szegedre érkező vendégeket.

LADÁNYI ZSUZSA

PÁLFY KATALIN

